

Europa chinezească

Paris? Londra? Berlin? Nici vorbă! În poza de mai sus se întinde Bund, cel mai frumos bulevard în stil Art Deco din Shanghai. Forbes România îți prezintă cinci motive pentru care China este mai... europeană decât credeai. De Diana-Florina Cosmin

De-o parte și de cealaltă a fluviului Huangpu din Shanghai, pe o suprafață de 450 de hectare, Expoziția Mondială și-a deschis porțile în prima zi a lunii mai. Sunt așteptați 70 de milioane de vizitatori pentru a se buluci în voie în cele 150 de pavilioane create fantezist, modern, high-tech sau de-a dreptul... science fiction. Este cea mai mare Expoziție Mondială organizată din 1756 și până acum. Din cei 70 de milioane de vizitatori estimări, aproape 66,5 milioane sunt chinezi. Nimic surprinzător, pentru că

Shanghaiul însuși este o altă țară, o enclavă occidentală surprinzător de europeană. După explorarea orașului, am identificat cinci motive pentru care în Shanghai te-ai putea simți... ca acasă. Și asta fără a pune la socoteala și traficul rutier absolut nebun!

THE BUND. În fostul cartier general al coloniștilor britanici și americani - The Bund (promenada de pe malul râului Huangpu) - clădirile par să fi fost decupate dintr-o vedere londoneză și implantate în mijlocul unui oraș chinezesc. Foste

bânci, case de comerț, redacții de ziare și chiar fostele temple ale lojelor masonice, toate sunt construite în stil pur european, cu accente gotice, renascentiste, neoclasic, beaux-arts și mai ales Art Deco. În vîrful fostei clădiri a vămilor, la nr.13 The Bund, se află o imitație reușită a celebrului Big Ben, construită chiar în Anglia, în 1927.

CONCESIUNEA FRANCEZĂ. În Shanghai poți vizita Londra și Parisul în aceeași zi, doar mergând zece minute cu taxiul. În fosta zonă franceză, cu străduțe

cochete, pietruite, care se termină în mici piatrațe cu fântâni arteziene, mai lipsesc doar săsonetele cântate de muzicanții ambulanți de la Montmartre. Bistrourile, restaurantele cu specific parizian și magazinele designerilor locali devin, în fiecare seară, locuri de pelerinaj atât pentru turiști cât și pentru localnici. Pentru că, surprinzător, locuitorii din Shanghai nu vorbesc aproape deloc engleză, este mai bine să întrebă de Xin Tian Di, nu de „French Concession“.

SHANGHAI ART DECO. Trecutul colonial al Shanghaiului nu a murit, este doar latent. Dacă știi să scocești cu atenție, poți găsi adevărate comori sub formă de mobilier și mic mobilier Art Deco, precum și decorațiuni interioare în stil renascentist, baroc sau beaux-arts. Așteaptă-te la rarăți, dar nu la chilipiruri. China „ieftină ca braga“ este un mit european care nu se regăsește aici! Cea mai faimoasă galerie Art Deco, de unde poți cumpăra orice, de la mobilier la postere, se numește Aotuku.

PISCINĂ LA MARE ÎNĂLTIME. O privire pe geam de la ultimul etaj (87) al hotelului Park Hyatt îți taie răsuflarea. Și nu numai pentru că hotelul se află prinț în ciorchinele de zgârie-nori din zona Pudong (dacă ai văzut vreo imagine cu clădirile futuriste din Shanghai... ei bine, chiar despre acestea vorbim!), dar și pentru că de cealaltă parte a râului se înșiră toate clădirile europene de pe The Bund. Decorat cu lucrări de artă contemporană europeană, hotelul-boutique are cea mai înaltă piscină din lume: situată la etajul 85!

CEAIUL DE LA ORA CINCI. Au inventat englezii five o'clock tea, dar adevăratul „chai“ vine din inima Chinei. Cu ocazia Jocurilor Olimpice de la Beijing din 2008, oficialii chinezi au pornit o campanie de... educare a turiștilor în arta ceaiului, constând că oamenii nu cumpără ceea ce nu cunosc. Astfel, chiar și cea mai modestă ceainărie îți face mai întâi o demonstrație a modului în care se prepară și se bea adevăratul ceai, cu degustarea celor mai celebre soiuri: iasomie, ginseng sau ceaiul-desert „litchi“. Ceaiul negru adevărat este cel vechi de cel puțin... 15 ani, care ajunge la peste 1.000 de dolari pentru 500 de grame. ■

SHANGHAI 2010

Un petic de China

Are în medie 10.000 de vizitatori pe zi și șase pavilioane. Nu, nu vorbim despre Expoziția Mondială, ci despre singura oază... chinezescă din Shanghai, grădinile Yuyuan. De Diana-Florina Cosmin

Dacă Shanghaiul ar fi o ființă vie, inima sa ar fi Yuyuan. Singura grădină chinezescă (și singurul loc cu verdeață!) din jungla de beton și sticlă este atât de populară în rândul locuitorilor și turiștilor încât primăria a decis să limiteze numărul de vizitatori la... 10.000 pe zi, pentru a evita aglomerația. Chiar și aşa, grădina construită pe un lac în urmă cu 451 de ani și piața tradițională adiacentă nu sunt locuri în care un scriitor să se plimbe pentru a-și aduna gândurile în căutarea inspirației (deși, credeți-mă, am încercat!). Printre pagodele din lemn vopsit în diverse culori, podurile chinezeești din piatră și bonsaii incredibil de înalți, un furnicar de oameni

se agită în toate părțile, cam ca peștii aurii care fac să „fiarbă“ apa lacului. Deși grădina are 20.000 de metri pătrați, oriunde întorc capul cineva face o fotografie.

Ca orice grădină chinezescă, Yuyuan este o formă de artă, care combină pagode, dealuri artificiale, căderi de apă, flori de toate culorile și arbusti tipic asiatici, cu atenție severă pentru principiile Feng Shui. Te-ai întrebat vreodată de ce decorurile chinezeești conțin întotdeauna foarte multă piatră? Conform convingerilor Feng Shui, piatra înseamnă forță, care se transmite automat și asupra proprietarilor. Lei de bronz în pereche (pentru pază și liniște) străjuesc gardul dantelat (care

Unul dintre pavilioanele grădinii Yuyuan

Orchestră repetând
pentru deschiderea
Shanghai Expo

imită un dragon, simbolul puterii) de la intrarea în pavilioanele cu mobilier chinezesc din rădăcină de copac, vechi de sute de ani. Niciun fir de iarbă nu crește împotriva principiilor Feng Shui. La intrarea în grădină, podul din lemn care face legătura între piața Yu și grădină nu este drept, ci face nouă zig-zaguri. Motivul: „nouă” este cea mai mare cifră, iar în cultura chineză simbolizează prosperitatea, valorile mari și, implicit, succesul.

LA MARE ÎNĂLTIME. La sfârșitul lunii aprilie am surprins în „Grădina fericită“ (semnificația „yuyuan“ în chineză) și repetițiile trupelor de muzică și dans care aveau să participe la ceremonia de deschidere a Expoziției Mondiale. Și ele se aflau probabil, tot în căutarea energiilor pozitive. Pentru ca impactul să fie maxim, grădinile ar trebui explorate după o vizită la Observatorul de pe vârful Shanghai World Trade Center. După ce admiră panorama orașului de la înălțimea de 474 de metri, vei savura cu adevărat urcarea în foișorul de 20 de metri din mijlocul grădinii, care deținea în urmă cu 451 de ani titlul de... cel mai înalt punct din Shanghai. ■

FOTO:DANA-FLORINA COSMIN

SHANGHAI 2010

Un scorpion la grătar, vă rog!

Ucrurile bune vin câte trei. Pe acest principiu - pe care l-au dovedit empiric toate personalitățile lumii, de la Einstein la Diderot - se bazează și „Three on the Bund“, clădirea în stil Art Deco care găzduiește simultan o galerie de cumpărături de lux cu centre SPA, o galerie de artă și cele mai celebre restaurante cu specific european din Shanghai. Chiar dacă orașul are mai multe în comun cu Paris sau Londra decât cu Beijing sau Xian, în pietele locale și la gheretele de pe străduțe mâncarea specific chinezească face legea. Inclusiv „delicatesele“ care îi-ar tăia pofta de mâncare pentru luni în sir: frigăruii cu pui de scorpiun, viermi de mătase la grătar precum și tot felul de prăjeli de diverse insecte ale căror nume - și mai ales gust - nici nu m-ar fi interesat să le aflu vreodată! Prin urmare, pentru papilele gustative ale euro-penilor gurmanzi, Jean Georges, Whampoa Club, Laris, New Heights sau Cupola reprezintă o mană cerească sau, vorba americanilor, „best of both worlds“: mâncare europeană gătită de bucătari francezi premiați internațional, savurată de la ultimul etaj al unei clădiri Art Deco, cu priveliște către... zgârie-norii chinezești din zona Pudong.

Galeria de artă de 1.000 de metri pătrați este una dintre cele mai influente din Asia și combină în expoziții lucrări ale artiștilor din regiune cu exponate europene. Aceasta a fost și cazul recentei „Inbetween“, dedicată oamenilor de artă care găsesc mai multe mijloace de exprimare simultană: pictură, sculptură,

**Complexul
se află chiar
la nr. 3 pe
Bund**

Jean Georges a fost declarat cel mai bun restaurant din Shanghai

desen. Expozanți au fost Kengo Kuma, Shiro Kuramata și artistul indian naturalizat în Marea Britanie Anish Kapoor, celebru pentru transformarea galeriei naționale de artă din Londra într-un „câmp de război“ în care tunurile trăgeau în perete cu ceară roșie, fierbinte.

Dacă visezi la mătăsuri orientale și croieli chinezești, Shanghai este paradisul croitorilor: în cinci zile pot reproduce orice model din imaginația ta, din orice fel de material îți dorești (încearcă South Bund Fabric Market). Pentru cei care visează totuși la designerii renumiți, tot la Three on the Bund se află cel mai mare magazin Armani din China.

- Diana-Florina Cosmin

